

SPRÁVA PREDSEDU POZEMKOVÉHO SPOLOČENSTVA BÝVALÝCH URBARIALISTOV OBCE ORAVSKÝ BIELY POTOK ZA ROK 2021

Vážený podielníci Pozemkového spoločenstva bývalých urbarialistov obce Oravský Biely Potok.

Ako predseda predkladám správu o činnosti výboru, na úvod mojej správy Vás chcem všetkých pozdraviť a privítať na našom Valnom zhromaždení. V krátkosti Vás chcem informovať o činnosti výboru za rok 2021.

Výbor sa v roku 2021 stretol na rokovaníach spolu 12-krát, to je spravidla jedenkrát za mesiac podľa plánu zasadnutí, z toho na všetky zasadnutia výboru bola prizvaná aj celá dozorná rada. Pokiaľ bolo potrebné členovia výboru sa stretávali aj v termínoch mimo plánu zasadnutí, tak aby akútny problém mohol byť čo najskôr vyriešený. Tiež uskutočňujú kontroly v konkrétnych lesných porastoch. Za túto spoluprácu mi dovoľte poďakovať všetkým členom výboru a dozornej rady. Účasť na zasadnutiach výboru bola 77%-ná.

Okresný úrad Námestovo nás od 14.1.2021 určil za obhospodarovateľa lesa vo vlastníctve súkromných vlastníkov s povinnosťou zabezpečiť odborné hospodárenie v lesoch o výmere 152,22 ha (Osobitné hospodárenie). Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov obce Oravský Biely Potok od tohto dátumu obhospodaruje celkovo 801 ha.

Lesopestovateľská činnosť

Lesopestovateľskú činnosť sme vykonávali od apríla do konca októbra. Túto činnosť sme využívali služby živnostníkov, mladých brigádnikov a dôchodcov. Pri nástupe do zamestnania boli všetci brigádnici preškolení v oblasti bezpečnosti ochrany zdravia pri práci a v oblasti protipožiarnej ochrany na pracovisku.

Jarné sadenie sme začali v apríli a skončili 1. júna a jesenná výsadba stromčekov začala 1 októbra a skončila 26. októbra. Celkovo sme vysadili 75 750 stromčekov na ploche 23,46 ha. Zalesňovala sa drevinami BK, JD, SM, SC, JH a JS.

Cez letné mesiace júl a august prebiehala činnosť ochrana proti burine – vyžínanie na ploche 15 ha a príprava plôch po ťažbe na výsadbu stromčekov – uhadzovanie haluziny – na ploche 43,73 ha.

Výchova porastov – tzv. prerezávky sme v minulom roku robili tak ako nám ukladá Plán starostlivosti o les v lokalite Kováčová, Jamka, Garnečka, Malý Potok a Horný Háj.

Celková cena vynaložená na lesopestovateľskú činnosť bola v roku 2021 – 80 525,-€

Z toho:

- Za sadenice sme zaplatili – 18 326,-€
- Živnostníkom za vykonané lesopestovateľské práce – 56 576,-€
- Brigádnikom – 5623,-€

Jednou z povinností výboru urbáru je priebežne sledovať eurofondové výzvy, prípadne národné výzvy.

V roku 2020 bol vypracovaný projekt, v ktorom sa uchádzame o finančné prostriedky na zalesňovanie. V projekte požadujeme príspevok na zalesňovanie vo výške cez 90 tis. €. Začiatkom roku boli úspešne odkomunikované s PPA drobné nedostatky projektu. Sme teda oprávnený uchádzač o tieto prostriedky. Dodnes však, podobne ako iné subjekty nemáme žiadnu informáciu o tom, či nám budú žiadané prostriedky pridelené.

V roku 2021 neprebíhala žiadna výzva, ktorej by sme mohli byť oprávneným uchádzačom. Avšak po komunikácii s inými subjektami sme sa prácami v lese pripravili na rok 2022. Realizáciou 6,31 ha prerezávok v Malom Potoku v roku 2021 s predpisom ich realizácie do v prvej polovici platnosti plánu teda do konca roka 2021 splnili podmienky, ktoré nám umožňujú sa uchádzať o finančný príspevok štátu na plnenie mimo produkčných funkcií dnes v roku 2022.

V nasledujúcich rokoch budú výnosy z predaja guľatiny, čo je našim najvýznamnejším zdrojom príjmov klesať, lebo celková ťažba nám klesá každým rokom, ale o lesné porasty sa bude potrebné postarať každý rok, aby o niekoľko rokov priniesli úžitok možno našim deťom.

Chceme navrhnúť aby sme na túto činnosť vytvorili rezervný fond už v tomto roku s navrhovanou výškou 104 225,-€ .

Od začiatku roka sme pokračovali v spracovávaní kôrovцovej kalamity, ktorá je stále aktuálna.

V roku 2021 bola spracovaná kalamita v objeme 7 744,79 m³ (na porovnanie v roku 2020 bolo vyťažených cca 13 610 m³) , - čo predstavuje zníženie ťažby cca na polovicu oproti minulému roku.

Je tu výrazne klesajúci trend v ťažbe kalamitného dreva, ale stúpajúca cena. Za rok 2021 bola priemerná cena za predaj guľatiny 80,70 €/m³, zatiaľ čo v roku 2020 bola priemerná cena guľatiny 46,70 €/m³. Predaj palivového dreva členom PS ostal na cene 7,- €/m³. Takéto drevo sa ale v roku 2021 predávalo výrazne menej ako v roku 2020, na porovnanie v roku 2020 sa predalo podielnikom 293,22 m³ a v roku 2021 sa predalo podielnikom iba 66,65 m³

Ťažba kalamitného dreva

- Vetrová kalamita 3 697,62 m³
- Kôrovcová kalamita 2 969,18 m³
- Kalamita kde škodcom bolo sucho alebo sneh 1 011,34 m³
- Vrcholcová kalamita 66,65 m³

Pri spracovávaní kalamity pracovali 3 ťažobné skupiny, ktoré využívali klasické ťažobné metódy s využitím LKT a UKT, a na približovanie dreva v ťažko dostupnom teréne kone a lanovka

Píla

Na píle sa v roku 2021 spracovalo 1 581 m³ dreva, z toho:

- Na gátri bolo spracované na rezivo **1154,28 m³** – za celkovú cenu **117 316,66 €**. Priemerná cena reziva bola **cca 206,- €/m³** na porovnanie v roku 2020 bola priemerná cena 151,-€/m³
- Rezivo predané z píly cca **577 m³** , a priemerná cena tohto reziva bola **203,- €/m³**
- Drevo, ktoré bolo pílené na žiadosti podielnikov **242 m³**, toto sa účtuje ako predaná guľatina v cene **33,- €/m³ + DPH**
- Odrezky boli predané v hodnote **1886,70 €**
- Služby za pílenie a práce nakladačom a dovoz guľatiny/reziva členom PS boli v hodnote **11 927,77 €**

Hospodársky výsledok Píly za rok 2021

- Celkový zisk na píle za rok 2021 bol – 131 131,-€
- Celkové náklady na píle za rok 2021 boli – 109 744,-€

Rozdiel medzi výnosmi a nákladmi – teda ZISK za rok 2021 na píle je 21 386,-€

Na porovnanie v minulom roku 2022 sme ešte vykazovali stratu cca -7 866,-€ a tento rok 2021 sme už dokázali vytvoriť zisk +21 386,-€

Pílenie guľatiny pre členov PS za rok 2021 bol v objeme **212,35 m³**, zatiaľ čo v roku 2020 bol iba **89,11 m³**, čo je zhruba 3 x viac lacnejšie predaného reziva, ako v roku 2020 .

Za objem 242m³ by sme za priemernú trhovú cenu získali 49 852,-€, zatiaľ pri predaji podielnikom sme zarobili iba 7 986,-€. Toto činí rozdiel 41 866,-€

Preto by sme chceli navrhnúť zvýšenie ceny za rezivo pre podielnikov na 70% z tržnej ceny (pretože sa trhovú cenu zvyšuje je lepšie určiť cenu v %)

Malá vodná elektrárň

Malá vodná elektrárň je projekt do ktorého sme investovali nemalé finančné prostriedky, ktoré by sa nám podľa odborníkov v časovom úseku mali vrátiť.

Na zasadnutiach výboru PS sme tento problém nie raz prejednávali a snažili sa nájsť prijateľné riešenie ako ďalej.

Na Valnej hromade za rok 2020 sme prijali návrh, že sa turbíny zakonzervujú do času rozhodnutia ako ďalej využívať tieto turbíny .

Výbor PS sa uzniesol prizvať odborníkov na tento typ turbín s ČR, ktorí nám ich dodali. Vykonali sme skúšku MVE na ktorej boli prítomní členovia výboru PS, členovia dozornej rady, zástupcovia obce, Ing. Kováč Ľudovít a Ing. Šoukal ktorý preskúmal prítokový kanál,

technologické zariadenie a prevádzku turbín pri zaťažení. Vykonal meranie výkonu vodnej elektrárne.

Z tejto skúšky nám vyhotovil správu, ktorá navrhuje:

- Prírodný prítok navýšiť kamenivom o cca 30cm, tým sa eliminuje problém vyplavovania dna s obmedzením prietoku vody do prírodného kanála
- Nainštalovať hrable a pravidelne ich ručne čistiť – zanesenie turbín znižuje výkon a vytvára väčší hluk
- Pred vtoky do turbín inštalovať plávajúce dosky v dĺžke 1,7m a v šírke prírodného kanála zmenšené o 10cm. Voľne fixovať povrazmi, aby ostali v polohe aj bez vody

Odtok vody – všetko čo bolo reálne je už urobené a ďalšie opatrenia by už neboli efektívne

Očakávané výnosy turbín – ak by sa dopracovala elektro časť a realizovalo automatizovanie chodu, bude možné spustiť bezpečne celoročne jednu turbínu s výkonom cca 9 kW. Maximálna ročná výroba z prevádzky by bol – 64 800 kWh/rok. Výnos pri sadzbe 0,12€/kWh by bol cca 7 776€/rok.

Chod obidvoch turbín naraz by sa musel preskúšať ale nie sú žiadne záruky, že by vykazovali väčší zisk ako spustenie jednej turbíny

Dopracovanie automatického chodu – cena sa zatiaľ nedá určiť lebo nie je k dispozícii dokumentácia elektro časti.

Nevyhnutnou podmienkou aby sa dala MVE spustiť alebo prenajať je kolaudácia. Náklady spojené s kolaudáciou by mal znášať prevádzkovateľ. Podľa informácii Ing. Kováča, je už väčšina požadovaných dokladov ku kolaudácii pripravená.

Následne sme na zasadnutí výboru PS poverili pána Mgr. Klimeka Daniela a pána Tekela Antona o prieskum a názor na našu MVE ľudí, ktorí s touto problematikou majú skúsenosti a vedeli by nám poradiť ako ďalej .

Navrhujem, ak má niekto záujem o prenájom týchto turbín, dať ich do prenájmu.

Mnohí z Vás poznajú situáciu v porastoch urbáru a združenia lepšie, niektorí z Vás možno menej.

Pravdou je, že od začiatku plánu, teda za 5 rokov sa vyťažilo takmer 71 000 m³ kalamitného dreva, pričom plán predpisoval ťažbu na 5 rokov cca 25 000 m³. Kalamitná situácia bola teda náročná a mnohé porasty sú vyťažené. V minulých, kalamitných rokoch bolo drevo vzhľadom na skutočnosť, že ho bolo na trhu prebytok, zle speňažované. Do budúcich rokov bude objem ťaženého dreva v porastoch urbáru a združenia výrazne klesať. Predpokladám, že bude v objeme do 800 - 1000 m³. S tým priamo súvisí aj predpoklad budúcich dividend, ktoré budú taktiež výrazne klesať. Reálne hrozí, že nebude z porastov urbáru a združenia z čoho vyplatiť dividendy, pričom treba pamätať a vytvoriť si dostatočné rezervy na lesopestovné činnosti v spomínaných porastoch a nevyhnutné prevádzkové činnosti urbáru.

Navrhujem buď to zrušiť všetky benefity podielnikov ako sú predaj reziva z pily, palivové drevo, odrezky a pod., alebo navrhujem, že podielnik, ktorý využije benefity, bude sa musieť zriecť dividend na dobu vyrovnania rozdielu.

V roku 2021 sme okrem iného:

- Finančným úríspevkom prispeli Okresnej organizácia SPZ Tvrdošín na výstavu poľovníckych trofejí.
- Dodali rezivo na záhradný altánok vo Farskej záhrade cca 6,5m³
- Finančným príspevkom sme prispeli na motokrosovú súťaž
- Pre naše deti v Materskej škole sme tak ako každý rok prispeli sladkosťami na Mikuláša
- Schválili a dodali sme drevo guľatinu cca 15m³ na rozhl'adňu na Mochoch. Toto bolo prisľúbené už predchádzajúcim výborom PS.
- Museli sme zrušiť sklad dreva pri Sekaniskách, na základe vykonaného štátneho stavebného dohľadu
- Vybudovali sme drevený domček pod Kopcom, ktorý slúži ako sklad náradia pri zalesňovaní a protipožiarneho náčinia. Tiež bude slúžiť ako útulňa pre lesných pracovníkov alebo turistov prechádzajúcich naším chotárom
- Koncom roka 2021 sme previedli rekonštrukciu kúrenia v urbárskom dome
- Zakúpili sme snehovú radlicu na odhrňanie snehu

Na záver, dovoľte mi poďakovať sa členom výboru za súčinnosť pri riešení problémov a najmä, čo sa týka práce v teréne pri zabezpečovaní a riadení lesopostovateľskej činnosti, nemôžem opomenúť a poďakovať sa nášmu odbornému lesnému hospodárovi Ing. Jurajovi Majerčákovi.

Taktiež sa chcem poďakovať všetkým pracovníkom v ťažobnej činnosti, ktorí sa podieľali na spracovaní kalamity. Osobitné poďakovanie patrí pracovníkom a pracovným skupinám v lesopostovateľskej činnosti, lebo zabezpečiť také kvantum úloh si vyžadovalo nemalé úsilie.

Miroslav Hurťák
Predseda pozemkového spoločenstva